

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 109/2021
22.04.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: др Драгише Б. Слијепчевића, председника већа, Јасмине Стаменковић и др Илије Зиндовића, чланова већа, у правној ствари тужилаца Републике Србије - Републичке дирекције за имовину и Фонда за развој Републике Србије, које заступа Државно правобранилаштво, против туженог АА из ..., чији је пуномоћник Александар Јоковић, адвокат из ..., ради иселења, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 6164/19 од 22.06.2020. године, у седници одржаној 22.04.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

УСВАЈА СЕ ревизија туженог.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж 6164/19 од 22.06.2020. године, жалба тужилаца **ОДБИЈА** и потврђује пресуда Првог основног суда у Београду П 4958/17 од 16.11.2018. године.

ОБАВЕЗУЈУ СЕ тужиоци да туженом на име трошкова ревизијског поступка солидарно исплате износ од 114.000,00 динара у року од 15 дана од дана пријема пресуде.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П 4958/17 од 16.11.2018. године, ставом 1. изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужилаца којим су тражили да се обавезе тужени да се са свим лицима и стварима исели из проширеног и адаптираног стана домара број ..., у листу непокретности број ... КО ... означен као бб, укупне површине након адаптације око 54,72м² који се налази на првом спрату пословне зграде за коју није утврђена делатност - „анекс“ зграде у ... број ... у ... и да стан слободан од свих лица и ствари преда тужиоцима на слободно коришћење и располагање као и захтев за накнаду трошкова спора. Ставом 2. изреке, обавезани су тужиоци да туженом солидарно исплате износ од 40.500,00 динара на име трошкова парничног поступка у року од 15 дана по пријему пресуде под претњом принудног извршења.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 6164/19 од 22.06.2020. године, ставом првим изреке, преиначена је пресуда Првог основног суда у Београду П 4958/17 од 16.11.2018. године у ставу првом изреке, тако што је обавезан тужени да се са свим лицима и стварима исели из проширеног и адаптираног стана ... број ... (лист

непокретности број ... КО ..., означен као бб), укупне површине након адаптације око 54,72м², који се налази на првом спрату пословне зграде за коју није утврђена делатност - „анекс“ зграде у ... број ... у ... и да стан слободан од свих лица и ствари преда тужиоцима на слободно коришћење и располагање у року од 15 дана од пријема пресуде. Ставом другим изреке, преиначена је првостепена пресуда у другом ставу изреке, тако што је обавезан тужени да тужиоцима као солидарним повериоцима на име трошкова првостепеног поступка исплати износ од 50.500,00 динара у року од 15 дана од пријема пресуде. Ставом трећим изреке, обавезан је тужени да тужиоцима као солидарним повериоцима накнади трошкове другостепеног поступка у износу од 19.500,00 динара у року од 15 дана од дана пријема пресуде.

Против правноснажне другостепене пресуде, тужилац је поднео благовремену и дозвољену ревизију, а из садржине ревизије произилази да другостепену пресуду побија због погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду у границама разлога прописаних одредбом члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11... 55/14) и утврдио да је ревизија туженог основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а на друге битне повреде се ревизијом не указује.

Према утврђеном чињеничном стању, сада пок. ББ отац туженог био је запослен као ... – ... код Југословенског грађевинског центра. Као запослени добио је на коришћење на неодређено време стан намењен за ... – ..., укупне стамбене површине 41м². Стан се налази на првом спрату у пословној згради у у Закључио је уговор о коришћењу настојничког стана. Према уговору је било предвиђено да сада пок. ББ користи стан заједно са члановима домаћинства – супругом ВВ и сином АА (туженим). Чланом 15. уговора предвиђено је да носилац станарског права у случају прекида радног односа губи право на стан, а чланом 17. уговора констатовано је да је уговор закључен на основу решења Југословенског грађевинског центра број ...-.../... од 06.06.1967. године. У том решењу је назначено да се ББ предметни стан даје на коришћење у својству ...- ББ је пензионисан 30.06.1991. године, а преминуо је 14.06.1992. године. Стан су наставили да користе чланови породичног домаћинства супруга и њихов син, овде тужени. У току 1985. године стан је уз сагласност надлежног државног органа адаптиран и проширен – на основу решења Општинског комитета за комуналне грађевинске стамбене послове општине Врачар број ...-.../...-... од 08.04.1985. године. Тим решењем Југословенском грађевинском центру је одобрена адаптација и припајање стану једне пословне просторије површине 13,72м². Површина предметног стана након адаптирања је увећана на површину од 54,72м² стамбеног простора. Пословна зграда, у којој се налази и предметни стан, према изводу из листа непокретности води се као својина тужилаца – јавна својина. Према извештају МУП-а РС – Полицијске управе за Стари град – Управе за управне послове од 27.11.2017. године, тужени има пријављено пребивалиште од 15.02.1984. године на адреси

При овако утврђеном чињеничном стању, првостепени суд је закључио да је тужбени захтев тужилаца за исељење туженог из предметног стана неоснован. Ово из разлога што стан након адаптације има већу укупну површину од 41м² и представља јединствену грађевинску целину, а тужиоци према изводу из листа непокретности нису сувласници стана веће површине од 41м². Стан физички није подељен, тако да нису испуњени услови Закона о основама својинскоправних односа за исељење туженог и предају стана тужиоцима.

Другостепени суд није прихватио ове правне аргументе првостепеног суда. Ово због тога што је чланом 41. Закона о стамбеним односима („Службени гласник СФРЈ“ број 11/66) прописано да стан намењен за настојника зграде може се дати на коришћење само ..., што значи да се на том стану није могло стећи станарско право, тј. у таквим случајевима се не примењује члан 18. ст. 2. и 3. (о брачним друговима као законски суносиоцима станарског права), члан 19. (одређивање носиоца станарског права након развода брака) и члан 20. став 2. (право члана породичног домаћинства на коришћење стана након смрти носиоца станарског права или када из других разлога трајно престане да користи стан). Даље, према члану 7. Закона о стамбеним односима („Службени гласник СФРЈ“ бр. 29/73... 11/88), као и члану 11. Закона о стамбеним односима („Службени гласник РС“ бр. 19/90... 13/90... 55/90) било је предвиђено да се станови за службене потребе користе по основу уговора о закупу који се закључе у складу са законом којим се уређују облигациони односи, тим законом и самоуправним општина актом, односно прописом даваоца стана на коришћење. Према члану 5. став 1. Закона о становању („Службени гласник РС“ број 50/92) као и члану 7. став 1. Закона о становању („Службени гласник РС“ бр. 104/16... 9/20) прописано је да се станови користе по основу права својине и по основу закупа.

Тужени нема закључен уговор о закупу у смислу раније важећих прописа Закона о стамбеним односима и Закона о становању. Отац туженог није могао стећи станарско право, па тужени не може наставити са коришћењем спорног стана. Не поседују одлуку о пренамени стана нити правни основ за коришћење. Након смрти оца туженог, који је стан добио на коришћење као домар, тужени је дужан да се исели из стана. Тужиоци су власници целе зграде па имају право да траже иселење тужиоца из стана који је у саставу пословне зграде и његову предају. Тужени се не може сматрати савесним поседником за стицање права својине на стану ни по основу одржаја, а без савесног посла нема основа за одржај у смислу члана 28. у вези члана 72. ЗОСПО.

По оцени Врховног касационог суда, овакво правно становиште другостепеног суда није прихватљиво. Према члану 41. став 5. Закона о стамбеним односима („Службени гласник СФРЈ“ број 11/66), било је прописано да „ако је настојничка дужност престала услед пензионисања или услед смрти лицима која се иселавају из стана обезбедиће се нужни смештај“. Тужени је био члан породичног домаћинства свог оца сада пок. ББ. Као члан породичног домаћинства назначен је и у уговору о коришћењу стана број ...-.../... од 19.06.1967. године. Значи, тужени је постао корисник стана по основу ваљаног правног основа – као члан породичног домаћинства који је унет у уговор. Тужиоци нису туженом обезбедили нужни смештај сходно члану 41. став 5. Закона о стамбеним односима, па се не могу позивати на право да траже иселење туженог по основу права својине. Ово из разлога што би иселењем туженог било повређено његово право на дом зајемчено чланом 58. Устава и предвиђено чланом 8. Европске конвенције о заштити људских права и основних слобода. Могућност коришћења стана као реализација права на дом је од егзистенцијалне важности. Туженом није обезбеђен нужни смештај, па у таквој ситуацији суд има право да због заштите легитимног циља – права на дом ограничи право својине власника стана и да одбије његов захтев за иселење у коме тужени станује легитимно од момента законитог уселења. У току поступка није доказано да тужени на други начин има решено стамбено питање.

На основу изнетог применом члана 416. став 1. ЗПП одлучено је као у изреци.

Одлука о трошковима ревизијског поступка донета је на основу чл. 153, 154. и 165. ЗПП. Туженом су признати трошкови за састав ревизије у износу од 45.000,00

динара, на име таксе за ревизију износ од 27.600,00 динара и на име таксе за одлуку по ревизији износ од 41.400,00 динара, што укупно чини 114.000,00 динара сходно важећој АТ и Закону о судским таксама.

**Председник већа - судија
др Драгиша Б. Слијепчевић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић